

# Finansrapport Vaksdal kommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

**Rapport 2018** 1 januar til 30 april

(Rapportdato 30. april, utskrevet 7. mai 2018)

## Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartoversikt lån**
- Side 15: Motpartoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**
- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

## Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publisering eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

## Oppsummering og nøkkeltall – del I

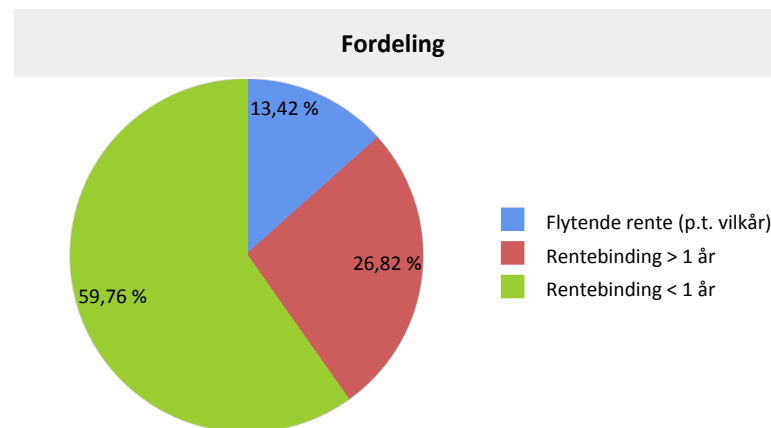
Nøkkeltall	30.04.2018	01.01.2018	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	<b>Kr. 303 914 130</b>	Kr. 305 058 565	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	<b>1,14 ÅR</b>	1,33 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	<b>1,62 %</b>	1,54 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	<b>4,82 ÅR</b>	5,13 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

## Oppsummering og nøkkeltall - del II

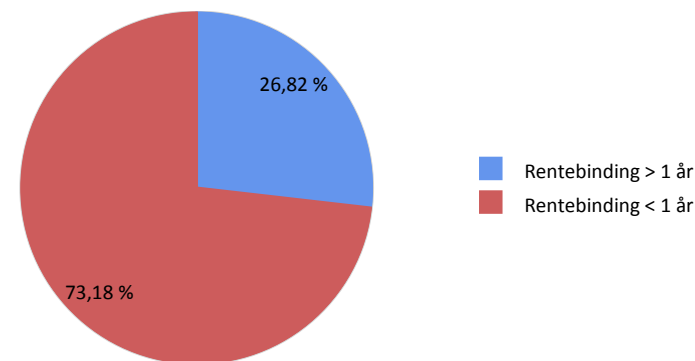
Nøkkeltall	30.04.2018	01.01.2018	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	<b>0,00 %</b>	0,00 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	<b>73,18 %</b>	73,28 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	<b>18,10 %</b>	18,03 %	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	<b>Kr. 2 224 111</b>	Kr. 2 235 556	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

## Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	81 503 000	26,82 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	181 626 680	59,76 %
<b>Sum rentebinding</b>	<b>263 129 680</b>	<b>86,58 %</b>
Flytende rente (p.t. vilkår)	40 784 450	13,42 %
<b>SUM</b>	<b>303 914 130</b>	<b>100,00 %</b>



Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	81 503 000	26,82 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	222 411 130	73,18 %
<b>SUM</b>	<b>303 914 130</b>	<b>100,00 %</b>



### Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på  $14 / 365 = 0,04$ . Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

## Finansreglementets krav og strategi

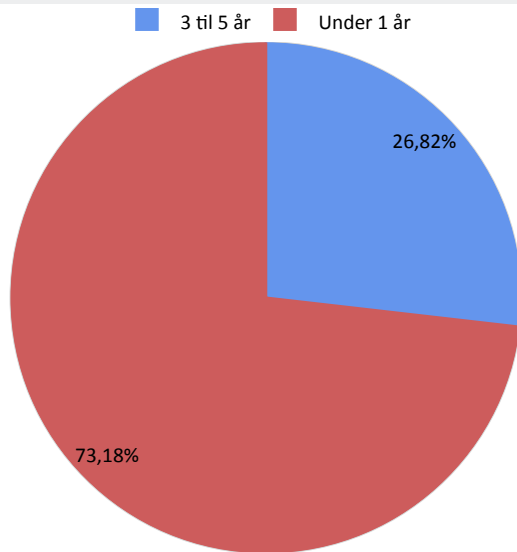
Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Innhente minst 2 konkurrerende tilbud ved refinansieringer og låneoptak	OK	
Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre forfall/renteregulering	OK	
Størrelse på enkeltlån, ikke vesentlig andel av totalporteføljen	OK	
Rapportering i henhold til gjeldende reglement og forskrift	OK	
Fordeling av låneoptak på flere långivere	OK	
Nye låneoptak tatt opp i tråd med reglene i Kommuneleien § 50	OK	

*Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentar kun dersom det er avvik fra finansreglement.*

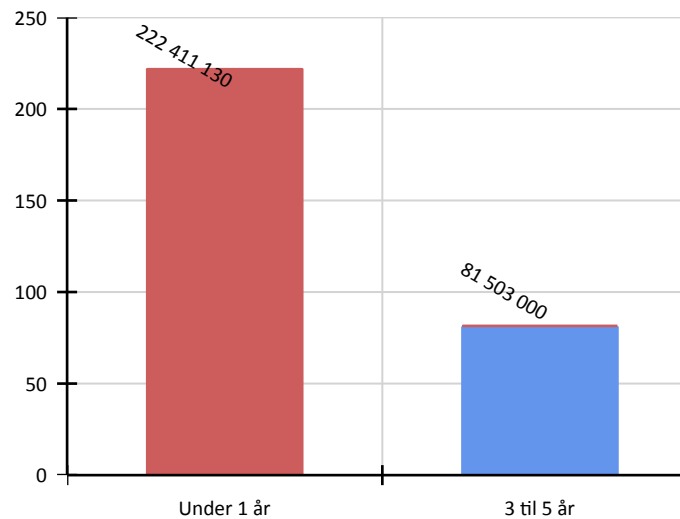
## Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	222 411 130	0,19	73,18%	73,18%	kr 2 224 111
1 til 2 år	0	0,00	0,00%	73,18%	kr 2 224 111
2 til 3 år	0	0,00	0,00%	73,18%	kr 2 224 111
3 til 5 år	81 503 000	3,73	26,82%	100,00%	kr 3 039 141
> 5 år	0	0,00	0,00%	100,00%	kr 3 039 141
<b>SUM</b>	<b>303 914 130</b>	<b>1,14</b>	<b>100,00%</b>		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen



Rentebindingsintervall i NOK



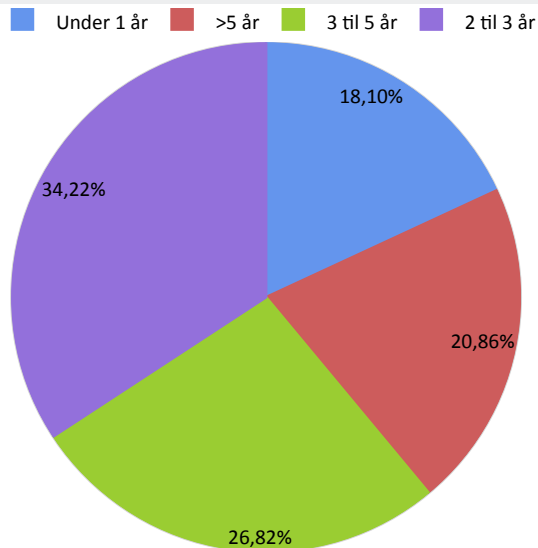
Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Portefølj med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Portefølj med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

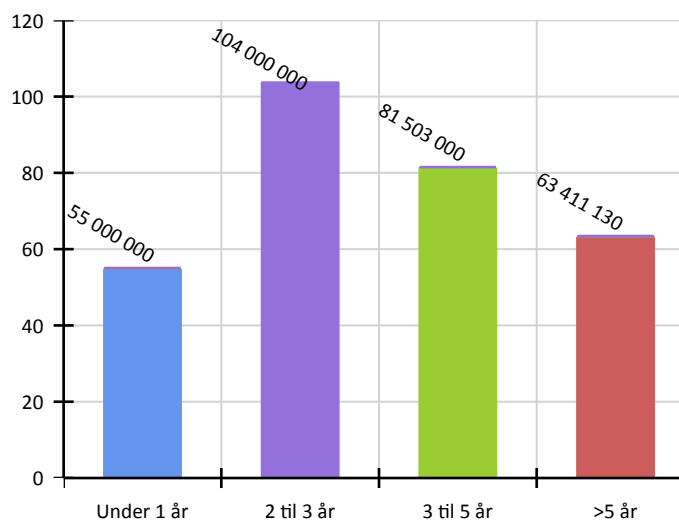
## Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen	Kommentar
Under 1 år	55 000 000	0,39	18,10%	<p>Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.</p> <p>Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.</p> <p>Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.</p> <p>Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.</p> <p>Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.</p> <p>Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.</p> <p>Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.</p>
1 til 2 år	0	0,00	0,00%	
2 til 3 år	104 000 000	2,09	34,22%	
3 til 5 år	81 503 000	3,73	26,82%	
>5 år	63 411 130	14,53	20,86%	
<b>SUM</b>	<b>303 914 130</b>	<b>4,82</b>	<b>100,00%</b>	

Forfallsintervall i % av porteføljen

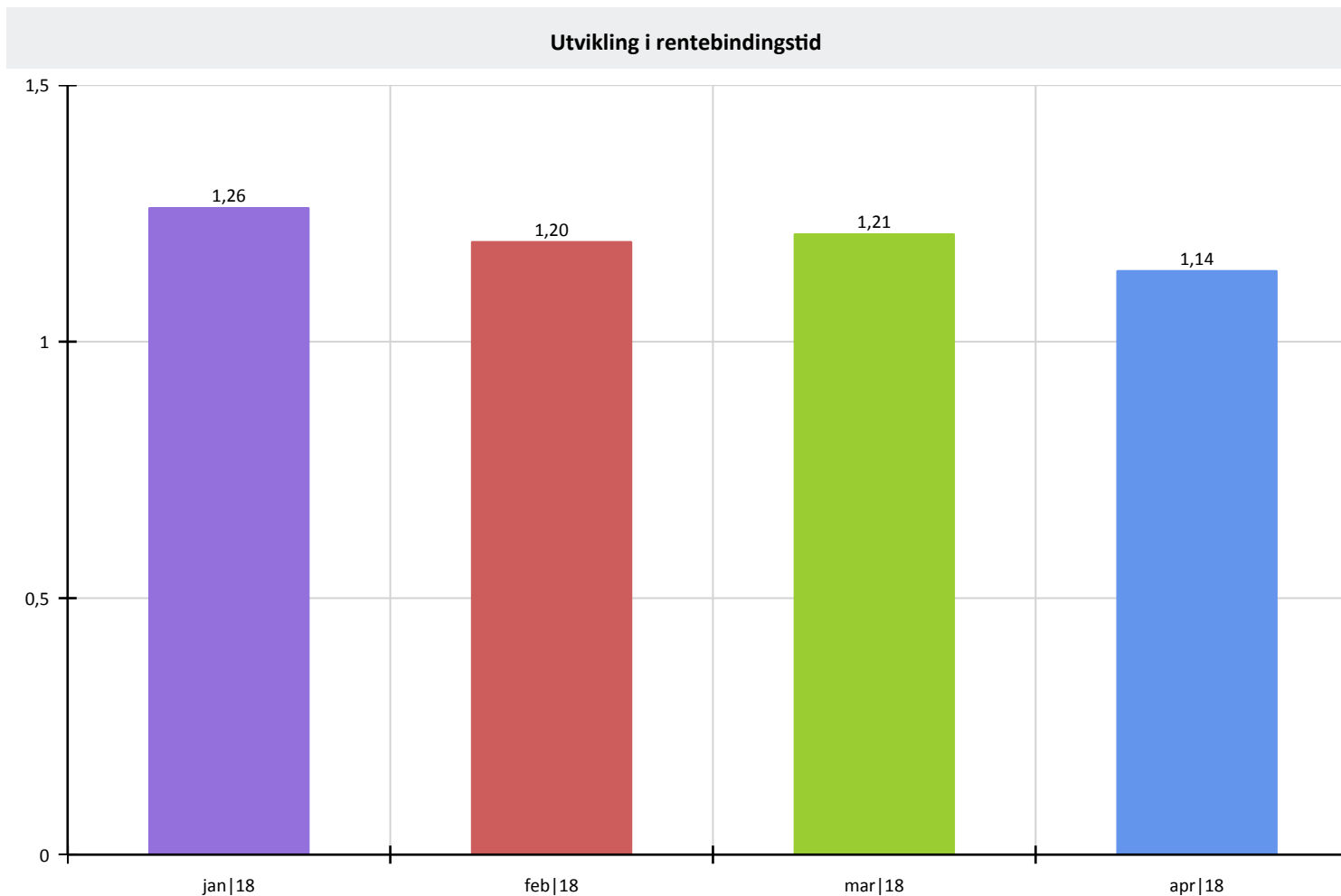


Forfallsintervall i NOK





## Utvikling i rentebindingstid



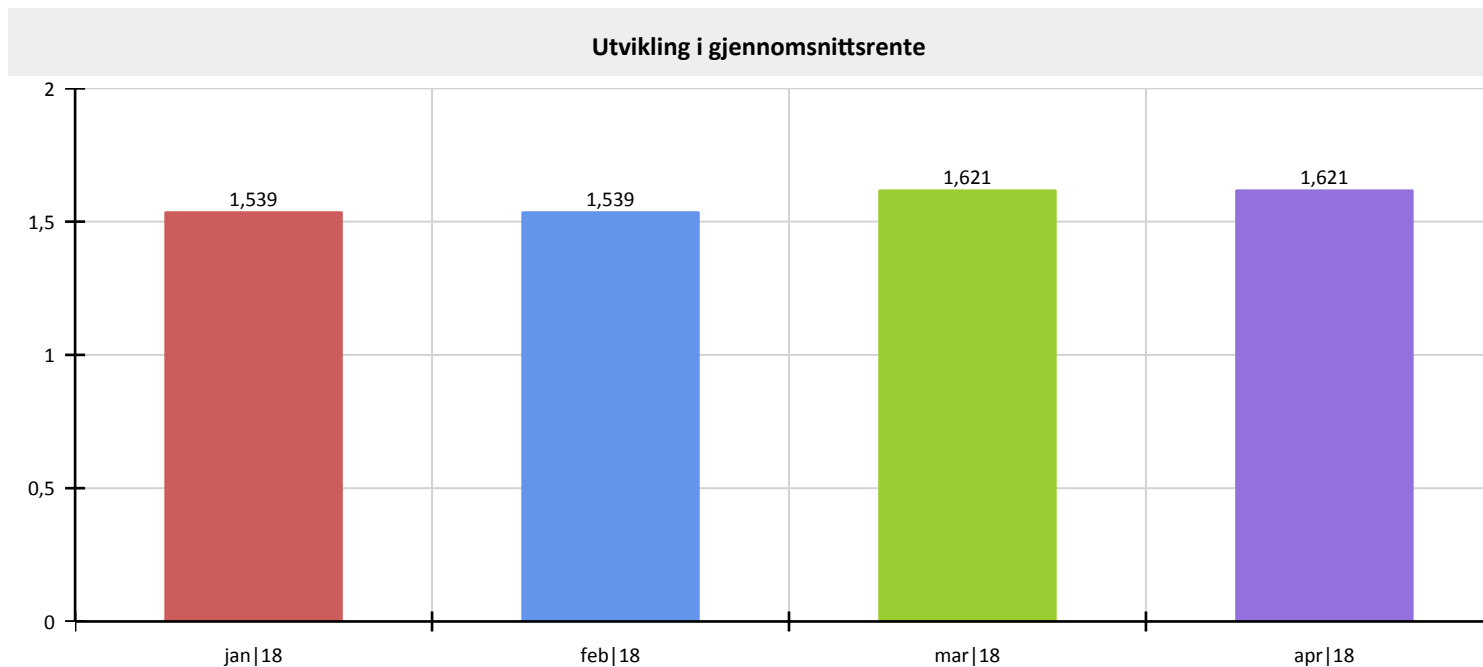
### Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

## Utvikling gjennomsnittrente



### Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

### Porteføljen og markedsrenter

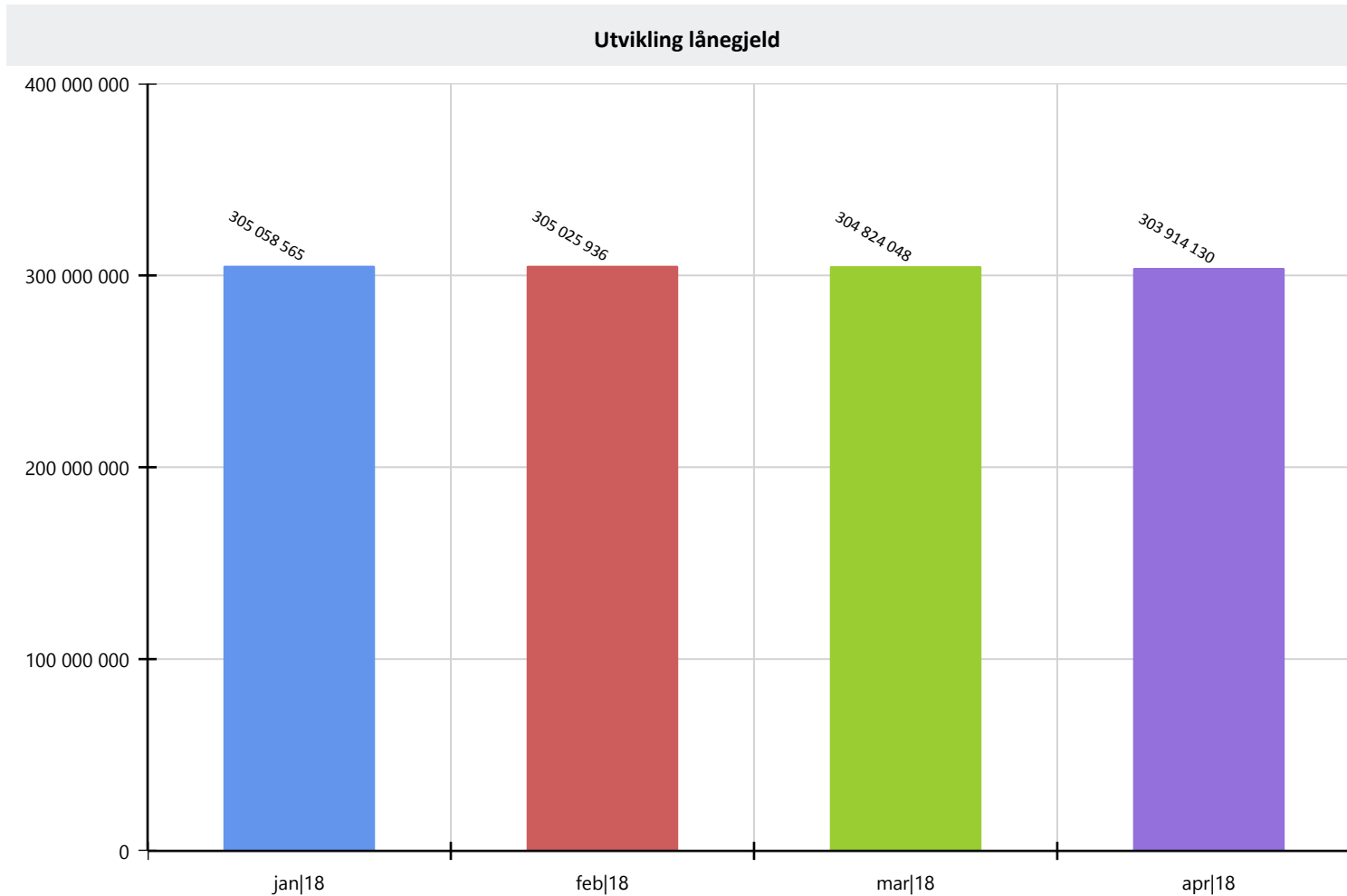
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,62 %	1,70 %	0,50 %	0,95 %	1,06 %	1,25 %	1,85 %	2,21 %

### Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

## Utvikling i lånegjeld



### Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre akse angir lånegjeld i kroner.

## Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

---

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
-------------	------	-------	-------	-------------------------	------------	-----------

## Forfall og rentereguleringer i perioden

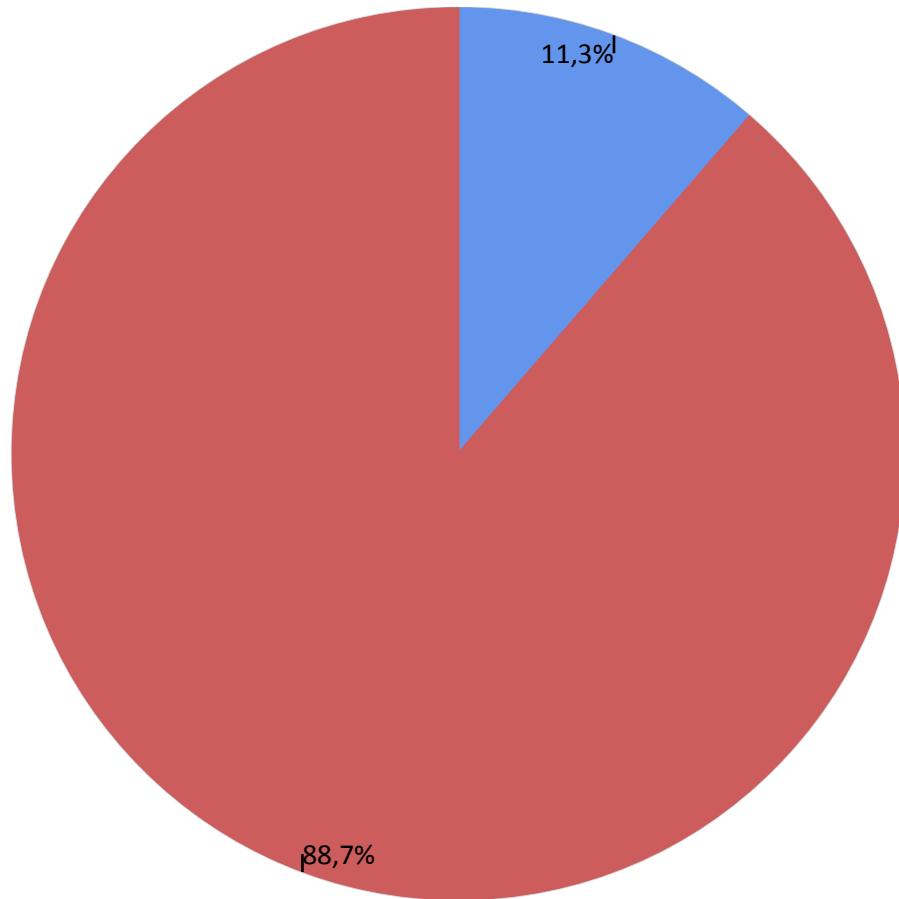
---

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
-------------	------	-------	-------	-------------------------	------------	-----------

# Motpartsoversikt lån

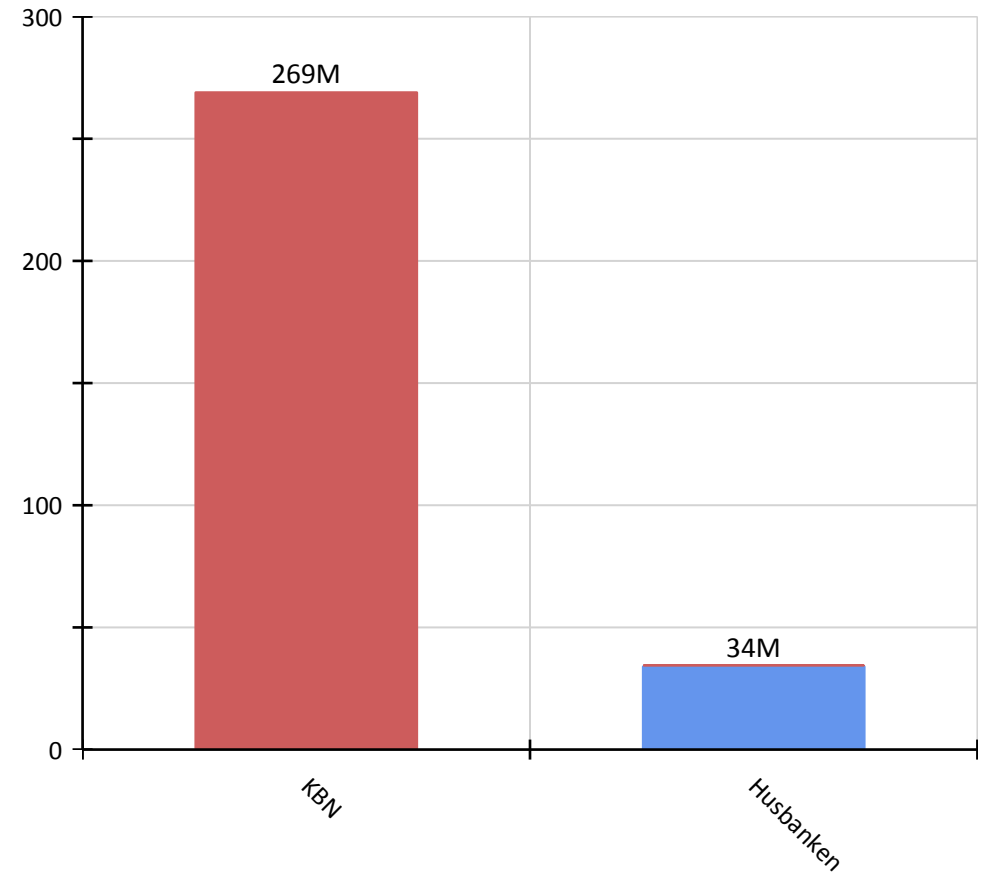
Motpartsoversikt i prosent

Husbanken KBN



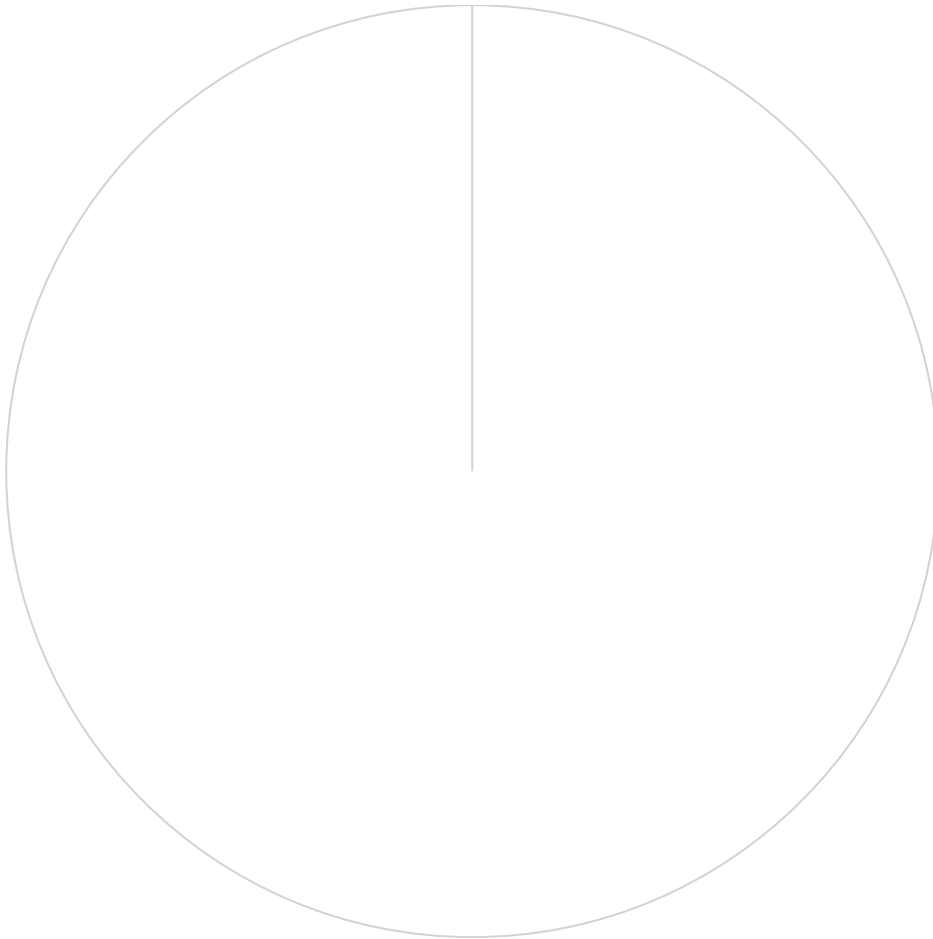
Motpartsoversikt i NOK

KBN Husbanken

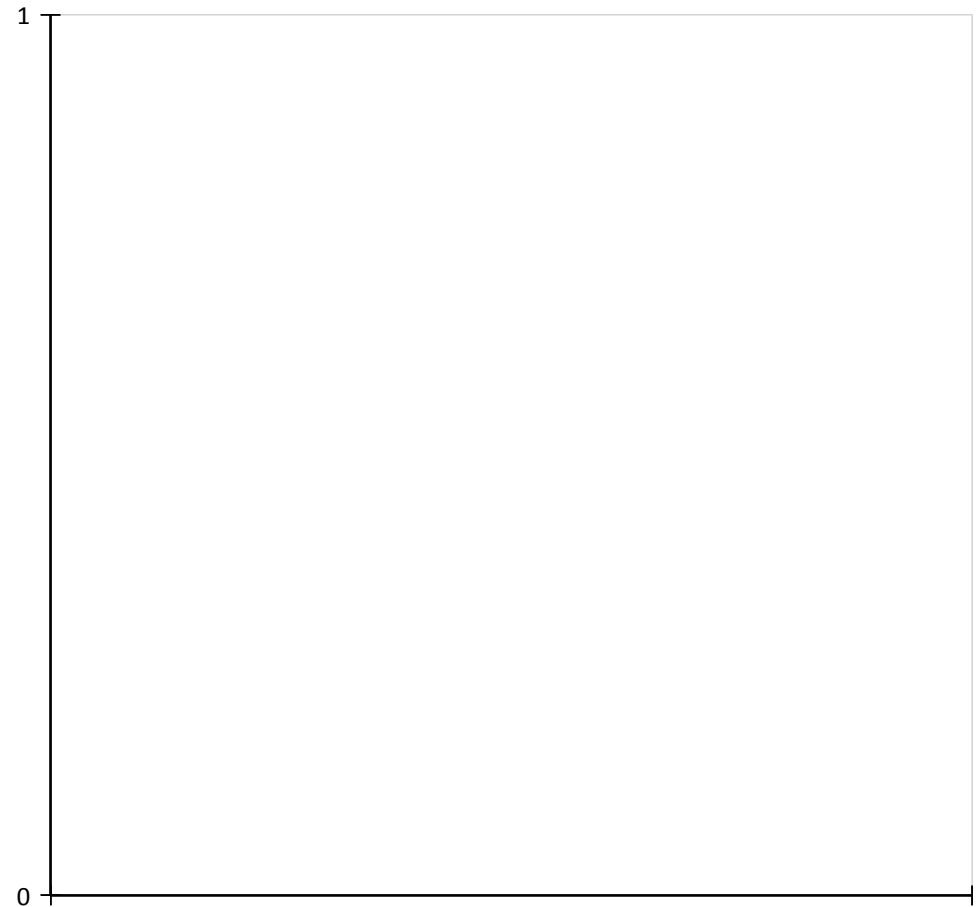


## Motpartsoversikt rentebytteavtaler

Motpartsoversikt i prosent



Motpartsoversikt i NOK



Dersom siden er tom, betyr det at kommunen ikke har aktive renteswapper.

# Markedskommentar

Markedskommentar april 2018

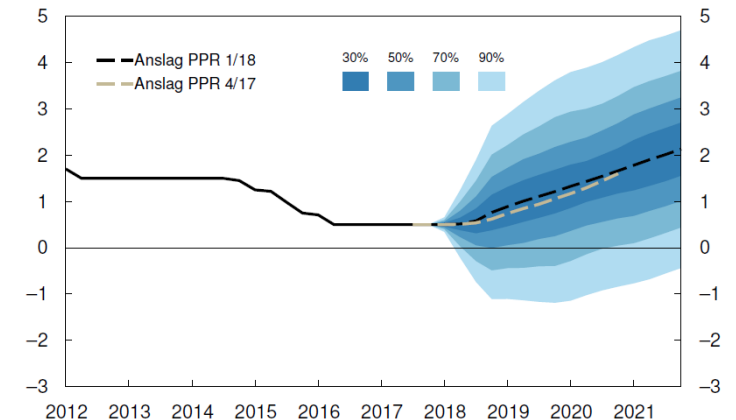
Norges Bank besluttet 21. mars å holde styringsrenten uendret på 0,50 %. Norges Bank indikerer nå at utsiktene for norsk økonomi tilsier at det snart vil være riktig å heve styringsrenten. Men det understrekes at usikkerhet rundt virkningen av en høyere rente taler for å gå varsomt frem, Norges Bank ser derfor ikke for seg en styringsrente på om lag 2 prosent før mot slutten av 2021 (se figur). Faktorer som trekker opp anslaget for styringsrenten fra PPR 4/17 til PPR 1/18 er god vekst hjemme og ute, og endring i inflasjonsmål. Tilsvarende trekker lavere prisvekst over tid (nytt inflasjonsmål) ned rentebanen ut i analyseperioden. På kort sikt trekker også økning i NIBOR margin og Norges Banks policy om å gå varsomt frem når det gjelder renteøkninger rentebanen noe ned. Det er imidlertid viktig å påpeke at den siste tids økning i 3 MND NIBOR pga. utenlandske forhold tilsvarer anslagsvis 1 ½ renteøkning fra Norges Bank. Et sannsynlig scenario kan derfor være at vi ikke får renteøkninger i år uten at NIBOR marginen (forskjellen mellom styringsrenten og 3 MND nibor) blir redusert. Alt i alt kan dette resultere i at vi ser dagens NIBOR nivå også mot slutten av året.

De korte pengemarkedsrentene, representert ved 3 MND NIBOR har steget med ca. 0,35 % - poeng siden bunnen i november 2017 (se figur). Med tanke på at Norges Bank har signalisert uendret rente til over sommeren kan denne bevegelsen være vanskelig å forklare. Likviditet i markedet, prising av amerikanske dollar og forventinger om renteoppgang globalt kan forklare noe av oppgangen. Det ser nå uansett ut som både korte og lange renter er begynt å stige. USA har hevet renten 6 ganger, og det ventes ytterligere rentehevinger i løpet av året (99 % sannsynlighet). Å normalisere rentene uten at det bremser veksten og skremmer finansmarkedene blir en utfordrende oppgave for sentralbankene. På litt lengre sikt er det nærliggende å tro at en gradvis strammere finans- og pengepolitikk vil dempe den økonomiske veksten. Det er dermed ikke gitt at vi får en jevn stigning i styringsrentene, rentekutt frem i tid på grunn av sviktende vekst er ikke helt usannsynlig. En flattere rentekurve, med høyere kortrenter og lavere langrenter frem i tid når renteøkningene begynner å virke er heller ikke helt usannsynlig. Det gjentas i pengepolitisk rapport 1/18 at usikkerheten om virkningene av pengepolitikken taler for å gå varsomt frem i rentesettingen, også når det blir aktuelt å heve styringsrenten (jfr. Norges Banks kriterier om «robusthet»). En videre brå og rask økning i de norske kortrentene (NIBOR) er derfor vanskelig å se for seg.

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av april på anslagsvis 1,90 %, 2,25 %, og 2,90 % for 3, 5 og 10 års løpetider. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente. Selv om vi ikke forventer en rask økning i kortrentene, vil vi, dersom oppturen nasjonalt og internasjonalt fortsetter få en brattere rentekurve (større forskjell mellom korte og lange renter). Isolert sett taler dette for å ikke utsette rentebindinger på den renteeksponerte delen av porteføljen. Usikkerheten rundt det norske boligmarkedet og virkningen av renteøkningene internasjonalt, taler likevel for at rentebindingene kan gjøres gradvis og ved behov. Når det gjelder kortere rentebindinger anbefales 12 måneder sertifikat og FRN- obligasjoner. Nibormargin og kredittmargin er kommet kraftig ned sammenlignet med siste 12 måneder, kombinert med en uendret eller gradvis stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte sertifikater fremfor å binde renten i 12 måneder i området rundt 1,15 – 1,20 %. Det bør vurderes lengre FRN obligasjoner (obligasjonslån med flytende rente og fast margin mot NIBOR i hele løpetiden) fremfor helt korte sertifikatrenter. Ved utgangen av april kunne en gjøre 3 års FRN obligasjoner med betingelser 3 måneders NIBOR + 0,22 %, dette gir en nominell flytende rente på 1,33 % i første 3 måneders perioden. Til sammenligning har Kommunalbanken økt prisen på PT renten med 0,2-prosentpoeng til 1,70 %.

Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Bloomberg / SSB, 30. april 2018

Figur 1.1a Styringsrenten med usikkerhetsvifte<sup>1)</sup>. Prosent. 1. kv. 2012 – 4. kv. 2021<sup>2)</sup>



1) Usikkerhetsviften er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Den tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.  
2) Anslag for 1. kv. 2018 – 4. kv. 2021.  
Kilde: Norges Bank





# Ordliste, forklaringer og beregninger

---

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjøringsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjøringsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

## Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
<b>Hovedbok, Gjeldsbrevlån</b>									
Lån	20100663	KBN	22 626 680	-23 833	3,160	0,000	3,160	715 003	7,45 %
Lån	20150461	KBN	6 306 910	-10 298	1,700	0,000	1,700	107 217	2,08 %
Lån	20170066	KBN	81 503 000	-421 146	1,879	0,000	1,879	1 531 441	26,82 %
Lån	20170298	KBN	104 000 000	-244 400	1,010	0,400	1,410	1 466 400	34,22 %
Lån	20170472	KBN	55 000 000	-341 211	1,020	0,000	1,020	561 000	18,10 %
			269 436 590	-1 040 889				4 381 062	88,66 %
<b>Hovedbok, Husbanken - Innlån</b>									
Lån	13559398.10	Husbanken	11 302 297	-29 863	1,581	0,000	1,581	178 689	3,72 %
			11 302 297	-29 863				178 689	3,72 %
<b>Hovedbok, Husbanken - Startlån</b>									
Lån	13559349.10	Husbanken	3 750 376	-4 711	1,581	0,000	1,581	59 293	1,23 %
Lån	13559974.20	Husbanken	4 510 411	-35 429	1,584	0,000	1,584	71 445	1,48 %
Lån	13559974.50	Husbanken	2 829 341	-22 408	1,584	0,000	1,584	44 817	0,93 %
Lån	13563068	Husbanken	1 799 711	-2 296	1,584	0,000	1,584	28 507	0,59 %
Lån	13553816.30.B	Husbanken	1 284 682	-1 614	1,581	0,000	1,581	20 311	0,42 %
Lån	13555096.30.B	Husbanken	1 564 871	-4 135	1,581	0,000	1,581	24 741	0,51 %
Lån	13556309.30.B	Husbanken	1 426 905	-3 770	1,581	0,000	1,581	22 559	0,47 %
Lån	13557479.30.B	Husbanken	2 140 847	-2 689	1,581	0,000	1,581	33 847	0,70 %
Lån	13564087.10	Husbanken	1 900 728	-14 930	1,584	0,000	1,584	30 108	0,63 %
Lån	13565009	Husbanken	1 967 371	-7 599	1,584	0,000	1,584	31 163	0,65 %
			23 175 243	-99 581				366 791	7,63 %
<b>Total:</b>			303 914 130	-1 170 334				4 926 542	100,00 %

## Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
<b>Hovedbok, Gjeldsbrevlån</b>						
Vaksdal - KBN - fastrente - 19.10.18	20100663	19.10.2032	22 626 680	7,45 %	3,160	19.10.2018
Vaksdal - KBN - P.t rente	20150461	25.09.2045	6 306 910	2,08 %	1,700	
Vaksdal - KBN - Fast 5ÅR - 20.01.22	20170066	20.01.2022	81 503 000	26,82 %	1,879	20.01.2022
Vaksdal - KBN - FRN 3ÅR + 0,40 % - 02.06.20	20170298	02.06.2020	104 000 000	34,22 %	1,410	04.06.2018
Vaksdal - KBN - SRT 12 mnd 21.09.2017	20170472	21.09.2018	55 000 000	18,10 %	1,020	21.09.2018
			269 436 590	88,66 %	1,626	
<b>Hovedbok, Husbanken - Innlån</b>						
Vaksdal - HB - Grunnlån	13559398.10	01.12.2062	11 302 297	3,72 %	1,581	01.05.2018
			11 302 297	3,72 %	1,581	
<b>Hovedbok, Husbanken - Startlån</b>						
Vaksdal - HB - Startlån videreutlån	13559349.10	01.04.2036	3 750 376	1,23 %	1,581	01.05.2018
Vaksdal - HB - Startlån videreutlån	13559974.20	01.05.2037	4 510 411	1,48 %	1,584	01.05.2018
Vaksdal - HB - Startlån videreutlån	13559974.50	01.11.2037	2 829 341	0,93 %	1,584	01.05.2018
Vaksdal - HB - Startlån	13563068	01.04.2040	1 799 711	0,59 %	1,584	01.05.2018
Vaksdal - HB - Flytende	13553816.30.B	01.01.2032	1 284 682	0,42 %	1,581	01.05.2018
Vaksdal - HB - Flytende	13555096.30.B	01.12.2032	1 564 871	0,51 %	1,581	01.05.2018
Vaksdal - HB - Flytende	13556309.30.B	01.03.2034	1 426 905	0,47 %	1,581	01.05.2018
Vaksdal - HB - Flytende	13557479.30.B	01.04.2034	2 140 847	0,70 %	1,581	01.05.2018
Vaksdal - HB - Flytende	13564087.10	01.05.2041	1 900 728	0,63 %	1,584	01.05.2018
Vaksdal - HB - Startlån	13565009	01.08.2042	1 967 371	0,65 %	1,584	01.05.2018
			23 175 243	7,63 %	1,583	
		<b>Total:</b>	303 914 130	100,00 %	1,621	